

Sporormiella isomera, koprofilny workowiec wyizolowany z gleby w rejonie Gór Stołowych

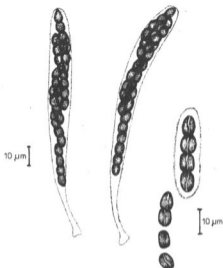
MARIA DORENDA

Dorenda M.: (Department of Phytopathology, Academy of Agriculture, 50-205 Wrocław, Cybulskiego 32, Poland). *Sporormiella isomera* coprophilous fungus isolated from soil in Góry Stołowe region, Acta Mycol. 22(2): 173-175, 1986 (1988).

In 1977 and 1978 in Stołowe Mountains 6 ascomycete colonies were isolated from soil and it was identified as *Sporormiella isomera* Ahmed et Cain. This is first record of this species in Poland.

W trakcie analiz mikologicznych gleby wykonywanych w Łęczycach k. Dusznik Śl. w 1977 r. uzyskano spod mieszanej uprawy koniczyny i kupkówki 2 kolonie grzyba określonego następnie jako *Sporormiella isomera* Ahmed et Cain. W następnym roku ponownie wyizolowano 4 kolonie z gleby spod koniczyny w czystym siewie oraz mieszanki koniczyny i kupkówki (Dorenda 1985).

Izolację wykonywano wg zmodyfikowanej metody Warcupa (Mańka 1974) na agarze glukozowo-peptonowym (Martin 1950). Do oznaczenia hodowano kolonie na pożywce glukozowo-ziemniaczanej; rosły wolno, początkowo tworzyły obfitą szarą grzybnię powietrzną, która zanikała w starych koloniach. Spód kolonii czarny, z czasem na brunatno zabarwiała się podłoże. Otocznie tworzyły się po 4-6 tygodniach, rozproszone, zanurzone częściowo w podłożu, kulistawe, 216-252 μm średnicy, gładkie, czarne, nagie, z małym cylindrycznym lub brodawkowatym dziobkiem. Cylindryczno-maczugowate worki, 121-163 \times 12,1-13,9 μm , wąsko zaokrąglone na szczycie, poniżej środka stopniowo zwężające się w trzonek do 18 μm dł. (ryc. 1). Parafizy nitkowate, z reguły rozgałęzione, dłuższe od worków, śr. 2,3 μm . Zarodniki workowe w liczbie 8 położone w workach skośnie, w dwóch rzędach w górnej, w jednym w dolnej części. Zarodniki czterokomórkowe, cylindryczne, proste lub lekko wygięte, gładkie, ciemnobrunatne, łatwo rozpadające się na segmenty. W miejscu przegród głębokie przewężenia. Szpara kielkowa równoległa, rzadziej skośna, z zafalowaniem pośrodku. Żelatynowa otoczka wokół poszczególnych zarodni-

Ryc. 1. *Sporormiella isomera*

Worki z zarodnikami i zarodniki workowe
Asci with spores and ascospores

ków bezbarwna, niezbyt szeroka. Zarodniki miały bardzo wyrównane wymiary i w poszczególnych izolatach niewiele różniły się od siebie np.: $29,0-32,2 \times 5,9-6,4 \mu\text{m}$; $32,2-34,5 \times 5,3-5,9 \mu\text{m}$; $32,2-36,8 \times 5,9-6,4 \mu\text{m}$. Dla ostatniej kultury prześledzono zmienność wymiarów zarodników po upływie 7 lat przechowywania. W 1984 r. zarodniki okazały się wyraźnie krótsze: $31,0-32,2 \times 5,7-6,2 \mu\text{m}$.

Uzyskane kolonie oznaczono na podstawie opracowania Ahmeda i Caina (1972) jako *S. isomera*, wykluczając najbliższym z tym gatunkiem spokrewnione *S. leporina* (Niessl) Ahmed et Cain na podstawie położenia szpary kielkowej oraz rozpadania się zarodników workowych, jak również *S. minima* (Auersw.) Ahmed et Cain z powodu wymiarów otoczni, budowy trzonka worka i ukształtowania przegród w zarodnikach. Zbliżonym pod względem budowy worka i wymiarów zarodników jest *S. chaetomioides* (Griff.) Ahmed et Cain, którego otocznie są jednak wyraźnie pokryte włosami.

Autorzy tego opracowania podali 5 stanowisk *S. isomera* w Kanadzie (Ontario) na odchodach myszy, królików, przepiórek i jeżozwierz. To pierwsze wyosobnienie tego gatunku w Polsce z gleby w Górach Stołowych zasługuje na uwagę.

LITERATURA

- A h m e d S. L., C a i n R. F., 1972, Revision of the genera *Sporormia* and *Sporormiella*, Can. J. Bot. 50: 419-477.
- D o r e n d a M., 1986, Badania mikoflory środowiska uprawnego koniczyny czerwonej i kupkówki pospolitej w aspekcie fitopatologicznym, Acta Mycol. 22: 15-34.
- M a r i k a K., 1974, Zbiorowiska grzybów jako kryterium oceny wpływu środowiska na choroby roślin, Zesz. Probl. Post. Nauk Rol. 160: 9-23.
- M a r t i n J. P., 1950, Use acid, rose bengal and streptomycin in the plate method for estimating soil fungi, Soil Sci. 69: 215-232.